

สมรรถนะครูกับคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

Teachers' Competencies and Students' Quality in the 21st Century

นเรศ ปุบุตรชา¹ วณิกา ฉลากบาง² วาโร เฟ่งสวัสดิ์³ และ พรเทพ เสถียรนพเก้า⁴

Naret Pubootcha¹, Wannika Chalakbang², Waro Phengsawat³

and Pornthep Steannoppakao⁴

Received : 17 ก.พ. 2561

Revised : 25 มิ.ย. 2561

Accepted : 29 มิ.ย. 2561

บทคัดย่อ

“ครู” เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ในระดับโรงเรียน ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา เพราะครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนา โดยชอบให้เกิดในตัวผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเชิงวิชาการ นำไปสู่การมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งการดำรงตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม คุณภาพของผู้เรียนจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู สมรรถนะและความเชี่ยวชาญของครูประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องเน้นทักษะมากกว่าความรู้ มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คิดถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีการพัฒนาวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการจะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ จึงต้องพึ่งพาอาศัยครูที่มีคุณภาพ ครูที่มีความเป็นครู สมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) สมรรถนะส่วนบุคคล 2) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ 3) สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 4) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และ 5) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ หากครูมีสมรรถนะทั้ง 5 ดังกล่าวย่อมเชื่อมั่นได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ดังนี้ 1) เป็นคนดี 2) มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร 3) มีความสามารถในการคิด และ 4) มีทักษะชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ได้

คำสำคัญ : คุณภาพผู้เรียน สมรรถนะครู ศตวรรษที่ 21

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
โทรศัพท์ 09 5196 3845 อีเมล : naretpu9@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โทรศัพท์ 08 9208 5122

³ รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โทรศัพท์ 08 7852 3307

⁴ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โทรศัพท์ 08 1749 5448

¹ Doctoral Student in Educational Administration and Development, Faculty of Education,
Sakon Nakhon Rajabhat University Tel.+669 5196-3845, Email: naretpu9@gmail.com

² Assistant Professor, Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University, Tel.+668 9208 5122

³ Associate Professor, Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University, Tel.+668 7852 3307

⁴ Lecturer, Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University, Tel.+668 1749 5448

Abstract

“Teachers” are important personnel in school educational and learning development and the quality of the whole education system. This is because the teachers’ role are to contribute learning and developing experience in order to foster knowledge, abilities, and academic experiences which lead to better life quality. At the social level, teachers also play a great role in making qualified social members. Consequently, it could be claimed that quality of learners depends of quality of teachers. Particularly, competency and expertise of teachers include knowledge, skills, and positive attitude toward the consistently developed. Therefore, quality education development needs teachers who have both teacher qualification and teachers’ professional. Teachers’ competencies that contribute to learning environment in the 21st century in northeastern region of Thailand include 1) personal competency, 2) leadership competency, 3) moral and ethical competency, 4) classroom management competency, and 5) learning management competency. These 5 competencies are theoretical believed to benefit learners qualities in terms of 1) good citizenship, 2) skills and knowledge determined in the curriculums, 3) thinking skills, and 4) life skills which could lead to a successful life in the 21st century.

Keywords : Students’ Quality, Teachers’ Competencies, the 21st Century

บทนำ

การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ นั้นควรพัฒนาด้านการศึกษาเป็นอันดับแรก เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข คุณภาพผู้เรียนเป็นคำสำคัญที่ถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ และเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนหลังจากได้รับการศึกษาในหลักสูตร หลังจากที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาอันเป็นวาระสำคัญแห่งชาติ มีสาระสำคัญทั้งสิ้น 9 หมวด ซึ่งทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะมุ่งประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียน โดยเฉพาะในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษาเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 โดยสาระของหมวดนี้ครอบคลุมหลักการ สาระ และกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างให้แนวทางการมีส่วนร่วม สร้างสรรค์สร้างวิสัยทัศน์ใหม่ทางการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน สาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” โดยนิยามของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด คือ มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนจะต้องสนใจและให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสมอง (head) จิตใจ (heart) มือ (hand) และสุขภาพองค์รวม (health) ความหลากหลายของสติปัญญา การจัดกระบวนการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548 : 75)

นโยบายสำคัญที่ต้องเร่งรัดปฏิรูปเกี่ยวกับครู คือ การยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครู และผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจและความไว้วางใจ ส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียน ที่สอดคล้องกับวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 1) การจัดการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้เท่าทัน ตามกระแสการกระจายและพัฒนาการของเทคโนโลยีที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว (Enriquez, 2001 : 211) และต้องมุ่งพัฒนา ให้คนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีส่วนร่วม และสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพราะทุกส่วนและทุกฝ่ายจะเป็นทั้งผู้ให้ความรู้ และผู้รับความรู้ที่ต้องมีการใช้ความรู้เป็นฐานในการดำเนินงาน พลัการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ งานที่เน้น ความรู้ เครื่องมือ ดิจิทัล วิถีชีวิต ผลการวิจัยด้านการเรียนรู้ และความต้องการทักษะในการดำรงชีวิตสมัยใหม่ ได้แก่ การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรม การสื่อสาร การร่วมมือ ความยืดหยุ่นและอื่น ๆ พลัเหล่านี้ เรียกร้องให้การเรียนรู้ในโรงเรียนต้องให้น้ำหนักกับสมองซีกขวาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ครูต้องมีสติระลึกรู้อยู่ตลอดเวลาว่า การเรียนการสอนต้องไม่ใช่เรื่องความรู้ของตน แต่เป็นเรื่องการคิดและทักษะของศิษย์ จุดเน้นต้องเปลี่ยนจากการสอน ของครูไปสู่การเรียนรู้ของศิษย์ (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 62-63) การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนไป ครูต้องเรียนรู้ ทักษะใหม่ในเนื้อหาวิชาชีพการเป็นครู

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะครู

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (อ้างถึงใน สุตามาส ศรีนोक, 2557 : 11) ให้ความหมาย สมรรถนะไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสร้างผลงานที่โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร สอดคล้องกับเจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม (2553 : 25) ให้ความหมายสมรรถนะไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ ต่าง ๆ ที่สร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป ส่วนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (อ้างถึงใน สุตามาส ศรีนोक, 2557: 11) กล่าวว่า สมรรถนะ (Competency) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับ Boam and Sparrow (อ้างถึงใน สุตามาส ศรีนोक, 2557 : 11) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง กลุ่มของคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่บุคคลจำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหนึ่ง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบประสบความสำเร็จ และยังสอดคล้องกับ L.M. Spencer and S.M. Spencer (อ้างถึงใน สุตามาส ศรีนोक, 2557 : 11) กล่าวว่า สมรรถนะหมายถึง คุณลักษณะพื้นฐาน (Underlying Characteristic) ที่มีอยู่ภายในตัวบุคคล ได้แก่ แรงจูงใจ (Motive) อุปนิสัย (Trait) อัตมโนทัศน์ (Self-concept) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ จะเป็นตัวผลักดันหรือมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship) ให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ/หรือ สูงกว่าเกณฑ์อ้างอิง (Criterion – reference) หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และความสามารถ ของบุคคลที่แสดงออกในเชิงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความหมาย สมรรถนะครูว่า หมายถึงความสามารถที่ครอบคลุม

ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูในการปฏิบัติงานตามภารกิจ พฤติกรรมการทำงานในบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลดีเยี่ยม ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ความหมายของคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง โดยกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ได้แก่ 1) ความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร 4) ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตร 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ 6) ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงาน หรือการทำงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ได้แก่ 1) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมาย และวัฒนธรรมอันดีของสังคม 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย 3) ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลาย 4) สุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : 2) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตดี มีความสามารถแข่งขันในเวทีโลก โดยกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 5)

สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558 : 23) ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพผู้เรียนของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ คือ การมีความรู้ตามหลักสูตรและการประยุกต์ใช้ความรู้ การมีคุณธรรมและจริยธรรม การมีทักษะทางการคิด การมีทักษะทางสังคม และการมีทักษะการใช้เทคโนโลยี

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร มีความสามารถในการคิด และมีทักษะชีวิต

ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) เป็นแผนระยะยาวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ยังยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา และมีหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) มีวิสัยทัศน์ คือ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข

สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบทวนของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ 1) เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้ (1) 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics) (2) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : จ-ฉ) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 3-4) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด คุณภาพการศึกษาเป็นภาพรวมของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะปฏิบัติ และคุณธรรม จริยธรรมตามผู้เรียนแต่ละระดับได้รับการพัฒนา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553 : 1) ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 4) จะเห็นได้ว่า คุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมาย และผลของการจัดการศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 2) สมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 3) องค์ประกอบของแต่ละสมรรถนะที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทำให้ได้ข้อสรุปเพื่อเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยเบื้องต้น ดังนี้

1. คุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1.1 การเป็นคนดี สังเคราะห์จากแนวคิดและงานวิจัยของ ภัคพร บุญเกล้า (2555), สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555), สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558) และ อรัญญา ชนะเพีย (2558)

1.2 การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร สืบเคราะห์จากแนวคิดและงานวิจัยของ ภัคพร บุญเกล้า (2555), สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555), สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558) และอรัญญา ชนะเพีย (2558)

1.3 การมีความสามารถในการคิด สืบเคราะห์จากแนวคิดและงานวิจัยของ ภัคพร บุญเกล้า (2555), สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555), สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558), อรัญญา ชนะเพีย (2558), พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2558) และ วิจารย์ พานิช (2559)

1.4 การมีทักษะชีวิต สืบเคราะห์จากแนวคิดและงานวิจัยของ ภัคพร บุญเกล้า (2555), สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555), สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558), อรัญญา ชนะเพีย (2558), พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2558) และ วิจารย์ พานิช (2559)

2. สมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มี 5 สมรรถนะ คือ สมรรถนะส่วนบุคคล สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียน และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ การศึกษาสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้คัดเลือกสมรรถนะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

2.1 สมรรถนะส่วนบุคคล สืบเคราะห์จากแนวคิดและงานวิจัยของ อัญชลิกา ผิวเพชร (2554), ประสงค์ ปุกคำ (2554) และสุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558) นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ สมศิริ ระวีวรรณ (2556) พบว่า สมรรถนะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านภาวะผู้นำ

2.2 สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สืบเคราะห์จากแนวคิดและงานวิจัยของ อรัญญา ชนะเพีย (2558) นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ กุลนิตา ศรีคำเวียง (2554) พบว่า สมรรถนะด้านภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้

2.3 สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สืบเคราะห์จากแนวคิดและงานวิจัยของ อัญชลิกา ผิวเพชร (2554), พรสุตา ศรีปัญญา (2554), รุ่งนภา นกกล้า (2556) และสุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558) จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2.4 สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน สืบเคราะห์จากแนวคิดและงานวิจัยของ เบญจพร ภิรมย์ (2554), ยุพิน บุปผารัตนา (2556) และรุ่งนภา นกกล้า (2556) จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวเห็นได้ว่าสมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2.5 สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ สืบเคราะห์จากแนวคิดและงานวิจัยของ ศิริพรรณ แก่นสาร (2555), สุกมาศ ถานโสภาส (2555), ยุพิน บุปผารัตนา (2556), รุ่งนภา นกกล้า (2556), รันทม ชูเมือง (2556), ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์ (2557), สุตามาส ศรีนอก (2557), อมรรัตน์ เชิงหอม (2558), อรัญญา ชนะเพีย (2558) และสุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558) จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวเห็นได้ว่าสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3. องค์ประกอบของแต่ละสมรรถนะที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3.1 สมรรถนะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

3.1.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อ้างอิงจากแนวคิด และงานวิจัยของ รุสนันท์ แก้วตา (2555), สมศิริ ระวีวรรณ (2556), จุฬารัตน์ บันดาลสิน (2557) และสุดารัตน์ อีธรรมธาดา (2557)

3.1.2 พฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ กัลยาณณ์ ดารากร ณ อยุธยา (2554), พรทิพย์ ไชยฤกษ์ (2555), รุสนันท์ แก้วตา (2555), เดชา เดชะวัฒนไพศาล (2557), จุฬารัตน์ บันดาลสิน (2557) และสุดารัตน์ อีธรรมธาดา (2558)

3.1.3 ความฉลาดทางอารมณ์ อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ เนตรนุกูล โชคลาภ (2554), ประสิทธิ์ ชาญไพโร (2555), รุสนันท์ แก้วตา (2555) และสุดารัตน์ อีธรรมธาดา (2558)

3.2 สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

3.2.1 ภาวะเหมาะสมกับความเป็นครู อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ UNESCO (2009), โฉมทัย อุดมบุญญานุภาพ (2555), รังสรรค์ สุทาร์มย์ (2556), เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556), กษมน มังคละศิริ (2557), ศรัณยา ไกรบุตร (2558), ไชยยศ วันอุทา (2559) และนางลักษณ์ พิมพ์ศรี (2559)

3.2.2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ APEC (2012), Mc Connell MSP (2012), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553), รังสรรค์ สุทาร์มย์ (2556), เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556), กษมน มังคละศิริ (2557), ไชยยศ วันอุทา (2559) และนางลักษณ์ พิมพ์ศรี (2559)

3.2.3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ โฉมทัย อุดมบุญญานุภาพ (2555), วิจารย์ พานิช (2555), รังสรรค์ สุทาร์มย์ (2556), เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556), กษมน มังคละศิริ (2557), ศรัณยา ไกรบุตร (2558), ไชยยศ วันอุทา (2559) และนางลักษณ์ พิมพ์ศรี (2559)

3.2.4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ Schleieher (2010), APEC (2012), Mc Connell MSP (2012), วิจารย์ พานิช (2555), เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556) และนางลักษณ์ พิมพ์ศรี (2559)

3.2.5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556), ไชยยศ วันอุทา (2559) และนางลักษณ์ พิมพ์ศรี (2559)

3.3 สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

3.3.1 ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ โฉมทัย อุดมบุญญานุภาพ (2555), ศักดิ์ไทย สุรกิจบรร (2555), ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง (2557), สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต (2558) และสุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558)

3.3.2 การมีวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ โฉมทัย อุดมบุญญานุภาพ (2555), ศักดิ์ไทย สุรกิจบรร (2555), ธนวัฒน์ คงเมือง (2556), ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง (2557) และ สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558)

3.3.3 การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552), อีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2553) และธนวัฒน์ คงเมือง (2556)

3.3.4 การประพจน์ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการคุรุสภา (2553) และธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2553)

3.4 สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

3.4.1 การจัดบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ Sanchez (2007), Schleieher (2010), SEMAO INNOTECH (2012), โฉมทัย อุดมบุญญานุภาพ (2555), ขนิษฐา ชัยประโคน (2556) และเทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556)

3.4.2 การกำกับ ดูแล ชั้นเรียน อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ ประทวน มูลหล้า (2552), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) และโฉมทัย อุดมบุญญานุภาพ (2555)

3.4.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศชั้นเรียน อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ ประทวน มูลหล้า (2552), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) และโฉมทัย อุดมบุญญานุภาพ (2555)

3.5 สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

3.5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ Lagrange and Foulke (2004), Edwag (2008), UNESCO (2009), รัชฎาพร พิมพิชัย (2555), จิตติมา ไชยมหา (2556), ศิริพร กุลสานต์ (2557) และปทุมทริกา นิลพัฒน์ (2558)

3.5.2 ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ Lagrange and Foulke (2004), Edwag (2008), UNESCO (2009), โฉมทัย อุดมบุญญานุภาพ (2555), รัชฎาพร พิมพิชัย (2555), จิตติมา ไชยมหา (2556), ศจี วงศ์ศรีเผือก (2556), ศิริพร กุลสานต์ (2557), ศรณยา ไครบุตร (2558) และเกรียงศักดิ์ สิ้นเปียง (2558)

3.5.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ โฉมทัย อุดมบุญญานุภาพ (2555), รัชฎาพร พิมพิชัย (2555), ศจี วงศ์ศรีเผือก (2556), และปทุมทริกา นิลพัฒน์ (2558)

3.5.4 การใช้และพัฒนาสื่อวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ Lagrange and Foulke (2004), UNESCO (2009), ศจี วงศ์ศรีเผือก (2556), เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556), ศรณยา ไครบุตร (2558), ปทุมทริกา นิลพัฒน์ (2558) และเกรียงศักดิ์ สิ้นเปียง (2558)

3.5.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยของ Edwag (2008), UNESCO (2009), โฉมทัย อุดมบุญญานุภาพ (2555), จิตติมา ไชยมหา (2556), ศจี วงศ์ศรีเผือก (2556), และปทุมทริกา นิลพัฒน์ (2558)

บทสรุป

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน การเสริมสร้างพัฒนาการความรู้ที่เหมาะสมให้กับเด็กถือว่าการวางรากฐานที่ดีในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพเพื่อให้เป็นไปตามที่คาดหวัง อย่างไรก็ตามผู้เรียนจะมีคุณภาพได้ ย่อมอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้และหนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน คือ สมรรถนะครู หากครูมีสมรรถนะทั้ง 5 ด้าน คือ สมรรถนะส่วนบุคคล สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ย่อมเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าคุณภาพผู้เรียนจะดีขึ้นและส่งผลต่อไปถึงคุณภาพคนในสังคมและคุณภาพของประเทศในที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2559*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2559, จาก URL: <http://www.wattana.ac.th/www/news/moe2-2559.pdf>
- _____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กษมน มังคละศิริ. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กัลยาภรณ์ ดารากร ณ อยุธยา. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำวัฒนธรรมองค์การกับความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลศึกษาธนาคารพาณิชย์ในเขตจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กุลนิดา ศรีคำเวียง. (2554). *การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการสอนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เกรียงศักดิ์ สีนเปียง. (2558). *การจัดจัดการเรียนรู้ของครูตามแนวทางห้องเรียนคุณภาพกลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 1 อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา*. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ชนิษฐา ชัยประโคน. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านพฤติกรรมเชิงบวกในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 11*. ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จุฑารัตน์ บันดาลสิน. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจ การทำงานเป็นทีม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับผลผลิตในงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก*. วิทยานิพนธ์ พยาบาลมหาบัณฑิต. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม. (2553). *การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงาน: สมรรถนะหลัก (Core Competency)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- ชัยวัฒน์ บรรณพัฒนเศรษฐ์. (2557). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารวิจัย มทรส*, 2(2), 183 - 192.
- ไชยยศ วันอุทา. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะภาวะผู้นำครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา*. ดุษฎีนิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิตติมา ไชยมหา. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง. (2557). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(1), 534 - 548.
- โณทัย อุดมบุญญานุภาพ. (2560). *คุณลักษณะครูรุ่นใหม่กับการปฏิรูปหลักสูตรผลิตครูในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2560, จาก URL: <http://school.obec.go.th/nitest/article02.doc>
- เดชา เดชะวัฒนไพศาล. (2557). ผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานและคุณลักษณะส่วนบุคคลต่อระดับความคิดสร้างสรรค์. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 51(3), 1-10.
- เทพรังสรรค์ จันทังชี. (2556). *การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1*. ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธนวัฒน์ คงเมือง. (2556). *การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจริยธรรมครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นงลักษณ์ พิมพ์ศรี. (2559). *การพัฒนาครูในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินสมรรถนะประจำสายงานด้านภาวะผู้นำครู*. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เบญจพร ภิรมย์. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 1(1), 63-70.
- ประทวน มูลกล้า. (2552). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับสมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียนของครู ระดับมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 6(11), 15-24.
- ประสงค์ ปุ๊กคำ. (2554). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ปทุมทริกา นิลพัฒน์. (2558). สมรรถนะการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พรทิพย์ ไชยฤกษ์. (2555). ความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรสถาบันวิจัย
แสงซินโครตรอน. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พรสุตา ศรีปัญญา. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดร้อยเอ็ด :
การวิเคราะห์พหุระดับ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิมพ์พันธ์ เฉลิมคุปต์. (2558). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ภักพร บุญเกล้า. (2555). ยุทธวิธีพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ในเขตตรวจราชการที่ 13. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุพิน บุบผาวรรณ. (2556). การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- รังสรรค์ สุทาร์มย์. (2556). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำครูด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ โรงเรียน
ประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัชฎาพร พิมพ์ชัย. (2555). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รันทม ชูเมือง. (2556). สมรรถนะครูคณิตศาสตร์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา.
วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- รุ่งนภา นกกกล้า. (2556). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณลักษณะด้านความพอเพียงแห่งตนตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงราย.
- รุสนันท์ แก้วตา. (2555). การพัฒนาตัวชี้วัดลักษณะครูที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วรมณณณ์ มีศรี. (2548). ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ตามการประเมินของนักเรียน
โรงเรียน
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
_____. (2559). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครปฐม: ชัน แพคเกจจิ้ง (2014).

- วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). *โรงเรียน: การบริหารสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ศศิ วงศ์ศรีเผือก. (2556). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศรinya ไกรบุตร. (2558). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 11*. ดุษฎีนิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2560). *ครูมืออาชีพ : สิ่งจำเป็นที่ควรมีและควรเป็น*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2560,
จาก URL: <http://www.kruthacheen.com/index.php?lay>.
- ศิริพร กุลสานต์. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริพรรณ แก่นสาร. (2555). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศิริ ระวีวรรณ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ:
ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการคุรุสภา. (2553). *คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก
รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน
2554)*. กรุงเทพฯ: สมศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *รายงานการวิจัย มรรณะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคม
ที่เปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- _____. (2552). *แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2545-2559*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2556). *แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). *การพัฒนาดัชนีวัดสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของสถานศึกษา ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุดามาส ศรีนอก. (2557). *ปัจจัยสมรรถนะครูและทักษะชีวิตของนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุภารัตน์ อธิธรรมธาดา. (2558). ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ และความฉลาดทางอารมณ์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคุณภาพครูที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียน ในช่วงต้นของศตวรรษที่ 21. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครู ในศตวรรษที่ 21. ดุษฎีนิพนธ์ การศึกษาดุสิตบัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุภมาศ ถานโสภาส. (2555). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อมรรัตน์ เจริญหอม. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 38(3), 193 - 200.
- อรัญญา ชนะเพีย. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัญชลิกา ผิวเพชร. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- APEC HRDWG Wiki. (2012). 21st Century Competencies. Retrieved October 16, 2017. (online). Available : <http://hrd.apect.org/index.php/21st century Competencies>.
- Edwag. (2008). Sanitation systems & Technologies. Retrieved October 16, 2017.(online). Available : <http://www.sswm.info/sites/default>.
- Enriquez, J. (2001). *As the Future Catches You*. New York: Tuttle-Mori.
- Lagrange and Foulke. (2004). *The Canadian Association of Deans of Education (CADE) hosted a national Symposium in February 2004*. At the University of Calgary.
- Mc Connell, MSP. (2012). *A Teaching Profession for the 21st. Developing and Supporting the Profession*. Retrieved December 6, 2017. (online). Available : <http://www.eis.org.uk/glasgow/index.asp?>.
- Sanchez, L, L. (2007). *What Makes a good Teachers : Are We Looking the right direction for guidance*. Ph.D. Graduate school of George Fox university, Newberg: United States Code.
- Schleicher, A. (2010). *Preparing Teachers and Developing school Leaders for the 21st Century : Lessons from around the world*. OECD Publishing.

SEMAO INNOTECH. (2012). *RSU : Contract signing on UNESCO EFA study Project*. Retrieved October 16, 2017.(online). Available : <http://www.seameo-innotech.org/contents/news?id=112011-Silc>.

UNESCO. (2009). *ICT Competency Framework for Teachers UNESCO.Org*. Retrieved October 16, 2017. (online). Available : <http://www.Portal.UNESCO.org/Ci/en/ev.Phi-URL ID=22997 & URL DO=DO Topic & URL SECTION = 201.htm/SZUCS.Eva U>.